

รายงานการวิจัย

ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาล

บรมราชชนนีอุดรธานี

(ขอความกรุณาใช้ชื่อเรื่องเดิมเพราะจะได้ตรงกับเล่มจริงค่ะ)

ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษา

ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี

สิริอร ช้อยุ่น*

ภาสินี โทอินทร์*

วิระกาญจน์ สุขเมธานุรักษ์กุล*

Khoyun, S., Thoin, P. & Sumatanurukagrun, W.

Opinion toward the advisor system among nursing students and advisors
at Boromarajonani College of Nursing Udonthani.

Thai Journal of Nursing, 61 (3),..., 2012.

Key Words: Advisor System, Advisors, Nursing Students

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของนักศึกษาพยาบาล และอาจารย์ที่ปรึกษาต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 226 คน และอาจารย์พยาบาล จำนวน 45 คน ที่ได้จากการเลือกแบบใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็น ต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาล การปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และ บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษา การตอบใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ ความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94 และ 0.92 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2) นักศึกษามีความคาดหวังต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในรายด้านพบว่า มี 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มี 1 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูล 4) อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลมีความคิดเห็นต่อปัญหาที่พบในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คือ เวลาที่ไม่ตรงกันของอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าพบนักศึกษาและอาจารย์มีภาระงานมาก

Abstract

This descriptive research aims to survey opinion toward the advisor system among nursing students and advisors at Boromarajonani College of Nursing, Udonthani. A sample composed of 226 nursing students in

academic year 2011 and 45 advisors. The research tools were questionnaires on opinion toward the advisor

ได้ทุนสนับสนุนการวิจัยจาก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี
*พยาบาลวิชาชีพ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรธานี

system among nursing students, expectation on the advisors' role and their actual performance, advisory approach, and opinion toward the advisor system of advisors. Data were analyzed for frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results were: 1) opinion toward the advisor system among nursing students and the advisory approach were at moderate level. 2) The nursing students expected on advisor roles at high level in total and 5 subparts, but the actual performance among advisors was founded only at moderate level. 3) The advisors' opinion toward advisor system in total and 4 out of 5 subparts were at moderate level, only the part of readiness of tool and information for advisors was at high level. 4) The crucial problems as perceived by advisors and students were time incongruence, time limitation due to advisor workloads.

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นระดับสูงสุดที่มุ่งในการผลิตบัณฑิต ทำการวิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย วิทยาลัยพยาบาลเป็นสถาบัน การศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ผลิตพยาบาลวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพการพยาบาล และมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของงาน บริการพยาบาลในสังคมไทย ได้มีการจัดการเรียน การสอน ที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้น กระบวนการ แลกเปลี่ยนความรู้ และ ประสพการณ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน บุคคล ครอบครัว และชุมชน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วย กระบวนการทางปัญญา การศึกษาในวิชาชีพการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ มีการศึกษาจากสภาพความจริง ในภาคปฏิบัติโดยนักศึกษาต้องเรียนรู้การแก้ปัญหา และวางแผนปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสมกับสภาพผู้ป่วย (สถาบันพระบรมราชชนก , 2552) นักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว ในการ สร้างสัมพันธ์กับผู้ป่วย รวมถึงเจ้าหน้าที่ ซึ่งมักทำให้นักศึกษาเกิดความเครียด อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่เอาใจใส่ ดูแล อบรมสั่งสอนนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในสถาบันการศึกษา และเป็นผู้ที่ทำให้นักศึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ดีขึ้นตาม วิทยุฒิได้ (Astin, 1983 อ้างใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา , 2539) อาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการปรับตัวทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการเรียนภาคปฏิบัติ

ในการทำหน้าที่ให้คำปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ อาจารย์ควรปฏิบัติตนตามความคาดหวังของนักศึกษา สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และคณะ (2543) พบว่า นักศึกษา พยาบาล ส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าอาจารย์ สามารถ เป็น แบบอย่างให้กับนักศึกษา อาจารย์ที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุด ต้องมีบุคลิกภาพและเทคนิคการให้คำปรึกษาและ คำแนะนำที่ดี อีกทั้งให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจนักศึกษาด้วย ทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

อุดรธานี มีการจัดหอพักให้นักศึกษาซึ่งต้องอยู่รวมกันหลายคน จึงอาจมีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อน และกฎ ระเบียบของ สถาบันซึ่งทาง วิทยาลัยฯ จึงได้จัดให้มีบริการแนะแนว ให้คำปรึกษาและทุนการศึกษา และจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ นักศึกษาทุกคนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงสำเร็จการศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 8-12 คน จัดให้มีชั่วโมงพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามตารางเรียน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และอาจนัด พบนักศึกษาได้ตามความจำเป็น

ผลการจัดบริการงานแนะแนวและให้คำปรึกษา นี้ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักศึกษาชั้นปี 2, 3 และ 4 มีการฝึกภาคปฏิบัติในต่างจังหวัดมากขึ้น ทำให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาพบกันน้อย โดยเฉพาะ นักศึกษาพบอาจารย์ที่ปรึกษาเทอมละ 1 ครั้ง (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี, 2552) ทำให้เกิดความ ห่างเหิน กันมากขึ้น บางครั้งนักศึกษามีปัญหาแต่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทราบปัญหา หรือไม่ได้มีบทบาทในการช่วยเหลือ นักศึกษา ทั้งยังพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาบางคนไม่ทราบบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และมีภารกิจการเรียนการสอนทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากทำให้แสดงบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. สำรวจความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี
2. สำรวจความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา พยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี
3. สำรวจความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี
4. ศึกษาปัญหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลประสบในการดำเนินงานของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี จำนวน 52 คน และนักศึกษา พยาบาลที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 514 คน

กลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากประชากรมีจำนวนน้อย จึงกำหนดข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ 100% ของ ประชากร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 52 คน และนักศึกษาพยาบาล 226 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Yamanae (ยูทซ์ ไกรยวรรณ, 2546) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การ สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากเลขที่ของแต่ละชั้นปี

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้แนวคิดของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2539) และ สำเนาวัชรศิลป์ (2534) ในเรื่อง บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาและระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

1. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาล มี 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา มีจำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ การปรับตัวเรื่องส่วนตัว วินัย การพัฒนาและเตรียมความพร้อมนักศึกษา และการบริการนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา มีจำนวน 7 ข้อ และการปฏิบัติของนักศึกษาในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มีจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไป เป็นแบบปลายเปิด มีจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์กำหนดค่าน้ำหนักค่าของแบบสอบถามดังนี้

ส่วนที่ 2

ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง	ระดับคะแนน
ความคาดหวัง / ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับมากที่สุด	5
ความคาดหวัง / ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับมาก	4
ความคาดหวัง / ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับปานกลาง	3
ความคาดหวัง / ระดับสภาพที่จริงที่นักศึกษาได้รับน้อย	2
ความคาดหวัง / ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับน้อยที่สุด	1

ส่วนที่ 3

ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา	ระดับคะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด หรือปฏิบัติในระดับมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก หรือปฏิบัติในระดับมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง หรือปฏิบัติในระดับปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย หรือปฏิบัติในระดับน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	1

2.แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา มีจำนวน 31 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา งานให้คำปรึกษาแนะแนว และความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูล การตอบใช้มาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์กำหนดค่านำหนักค่าของแบบสอบถามดังนี้

ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ส่วนที่ 3 ปัญหาที่พบในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

การแปลผลระดับความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

4.51-5.00	ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับมาก
2.51-3.50	ระดับปานกลาง
1.51-2.50	ระดับน้อย
1.00-1.50	ระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเที่ยงโดยนำแบบสอบถามไปใช้กับนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษา ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น กลุ่มละ 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค แบบสอบถามของนักศึกษาพยาบาล ได้ค่าเท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ค่าเท่ากับ 0.92

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุรธานี

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ระหว่างวันที่ 15 - 30 มีนาคม พ.ศ. 2554 โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ในการตอบแบบ สอบถาม ได้แจกแบบสอบถามแก่อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 52 ฉบับ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ไปจำนวน 226 ฉบับ โดยผู้วิจัย ได้แจกแบบสอบถามโดยการจับสลากเลขที่ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี และเก็บคืนแบบสอบถาม จากอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.5 และจากนักศึกษาจำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็น ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุรธานี จากคำถามแบบปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

นักศึกษาพยาบาล ร้อยละ 89.38 เป็นผู้หญิง ร้อยละ 10.62 เป็นผู้ชาย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 38.50 ร้อยละ 44.25 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 ร้อยละ 53.54 ขอรับคำปรึกษาจากบิดามารดาเมื่อประสบปัญหา ร้อยละ 29.66 ปรึกษาเพื่อน ร้อยละ 33.18 เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพียง 1 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ร้อยละ 95.6 เป็นผู้หญิง ร้อยละ 4.4 เป็นผู้ชาย ร้อยละ 28.9 มีอายุในช่วง 41-45 ปี ร้อยละ 66.7 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เฉลี่ย 9.15 ปี ร้อยละ 57.8 ไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผลสำรวจความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรี พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความคาดหวังต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (ตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา (n=226)

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	บทบาทที่คาดหวัง			บทบาทที่ปฏิบัติจริง		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านการบริการนักศึกษา	4.43	0.96	มาก	3.50	0.89	ปานกลาง
2. ด้านวินัย	4.31	0.70	มาก	3.44	0.98	ปานกลาง
3. ด้านการพัฒนาและเตรียมความพร้อมนักศึกษา	4.30	0.69	มาก	3.34	0.93	ปานกลาง
4. ด้านวิชาการ	4.28	0.72	มาก	3.17	0.89	ปานกลาง
5. ด้านการปรับตัวเรื่องส่วนตัว	4.15	0.82	มาก	2.98	0.97	ปานกลาง
โดยรวม	4.29	0.78	มาก	3.28	0.93	ปานกลาง

2. ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธวัชบุรีพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยมาก มี 3 ข้อ ได้แก่ วิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ทุกคนต้องมีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้อาจารย์ที่สมัครใจทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกำหนดการพบอาจารย์ที่ปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยปานกลางมี 2 ข้อ ได้แก่ นักศึกษาต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการลงทะเบียนทุกครั้งและควรจัดให้มีนักแนะแนวหรือนักจิตวิทยาเท่านั้นที่ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ส่วนข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยน้อยมี 2 ข้อ ได้แก่ วิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการเท่านั้น และวิทยาลัยยกเลิกการมีอาจารย์ที่ปรึกษา (ตาราง 2)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษาพยาบาล (n=226)

ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. วิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ทุกคนต้องมีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	4.03	0.87	มาก
2. วิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ที่สมัครใจทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.77	1.09	มาก
3. วิทยาลัยจัดให้มีชั่วโมงการพบอาจารย์ที่ปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3.64	0.97	มาก
4. วิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการลงทะเบียนทุกครั้ง	3.37	1.12	ปานกลาง
5. วิทยาลัยควรจัดให้มีนักแนะแนวหรือนักจิตวิทยาเท่านั้นที่ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา	3.02	1.08	ปานกลาง
6. วิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการเท่านั้น	2.34	1.03	น้อย
7. วิทยาลัยยกเลิกการมีอาจารย์ที่ปรึกษา	2.26	1.02	น้อย
โดยรวม	3.20	1.02	ปานกลาง

3. ผลสำรวจความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านการบริหาร นักศึกษา งานให้คำปรึกษาแนะแนว และอาจารย์ที่ปรึกษา มี 1 ด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูลสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา (ตาราง 3)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษา (n=45)

ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูลสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา	3.74	0.85	มาก
2. ด้านการบริหาร	3.45	0.96	ปานกลาง
3. ด้านนักศึกษา	3.38	0.85	ปานกลาง
4. ด้านงานให้คำปรึกษาแนะแนว	3.38	0.93	ปานกลาง
5. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา	3.32	0.79	ปานกลาง
โดยรวม	3.45	0.87	ปานกลาง

4. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและในรายข้อ 8 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่นักศึกษามีความเห็นด้วยน้อย 2 ข้อ คือ ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ การเงินและค่าใช้จ่าย (ตาราง 4)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษาพยาบาล (n=226)

การปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคิดเห็น		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำในเรื่องหลักสูตร	3.16	1.01	ปานกลาง
2. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	3.10	1.07	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับการแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน	3.09	1.01	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการลงทะเบียน หรือติดต่อเพื่อเซ็นเอกสาร คำร้องต่างๆ	3.03	1.03	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในวิทยาลัย	3.01	1.17	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีผลการเรียนตกต่ำลง	2.92	1.16	ปานกลาง
7. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน	2.58	1.10	ปานกลาง
8. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว	2.53	1.10	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ	2.38	1.14	น้อย
10. ข้าพเจ้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเงินและค่าใช้จ่าย	2.36	1.16	น้อย
เลื่อนเลขให้ตรงบรรทัดปรับให้ไม่ได้			
โดยรวม	2.82	1.09	ปานกลาง

5. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาพบในการเข้ารับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาคือ อาจารย์มีภาระงานและไปนิเทศการสอน อาจารย์และนักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกัน นักศึกษาไม่กล้าเข้าพบอาจารย์เนื่องจากเกรงใจอาจารย์ อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา และนักศึกษาไม่กล้าคุยเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ นักศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าต้องการให้อาจารย์มีเวลาให้นักศึกษามากขึ้น เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้ง่ายขึ้น จัดตารางพบให้ชัดเจนและตรงกันทุกชั้นปี ไม่ควรใช้เวลาเรียนในช่วงโมงพบที่ปรึกษา และควรจัดกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา เพื่อเพิ่มสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ปัญหาที่อาจารย์ที่ปรึกษาพบคือ เวลาของอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษายังไม่ตรงกัน อาจารย์มีภารกิจ มีข้อจำกัดด้านเวลาในการพบนักศึกษา นักศึกษาไม่มาติดต่อหรือเข้าพบอาจารย์ และไม่ติดต่ออาจารย์เมื่อมาไม่ พบอาจารย์ อาจารย์ให้ข้อเสนอแนะว่าอาจารย์ควรมีเวลาให้กับนักศึกษามากขึ้น ควรติดตามพฤติกรรมกรรมการเรียนและเรื่องอื่นๆของนักศึกษา พร้อม หาทางแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกัน ควรจัดการอบรมการให้คำปรึกษาให้กับอาจารย์ เพื่อให้เกิดทักษะการให้คำปรึกษาที่ดี และควรจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา

การอภิปรายผลการวิจัย

1.ความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริการ วินัย การพัฒนาและการเตรียมความพร้อมนักศึกษาด้านวิชาการ และการปรับตัว และเรื่องส่วนตัวเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาทั้งด้านวิชาการ วินัย การเตรียมความพร้อมนักศึกษา การปรับตัวและเรื่องส่วนตัว ซึ่งตรงกับความคาดหวังของนักศึกษา ผลวิจัยนี้แตกต่างจาก สุกรา หิมานันโต และเอกพจน์ สืบญาติ (2548) ที่พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่

ปรึกษาโดยรวมและในรายด้านของ การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา การพัฒนานักศึกษา ปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ความคิดเห็นต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ เพียงในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาปัญหาที่พบว่าอาจารย์มีความจำกัดในเวลาที่ปฏิบัติงานเป็นที่ปรึกษา เนื่องจากภาระงานด้านอื่นๆและเวลาไม่สอดคล้องกับนักศึกษา

2.ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาอยู่เพียงในระดับปานกลาง นักศึกษาเห็นด้วยมาก ในเรื่องการกำหนดให้อาจารย์ทุกคนมีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกำหนดให้อาจารย์ที่มีความสมัครใจเท่านั้นเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทั้งสองข้อนี้ยังมีความขัดแย้งกัน และการจัดให้พบอาจารย์ที่ปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยน้อย ได้แก่ การกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการเท่านั้น และการยกเลิกการมีอาจารย์ที่ปรึกษา สอดคล้องกับ หลุ่ย ศิริสินอุดมกิจ (2544) ที่พบว่านักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เห็นด้วยมาก ถ้ามหาวิทยาลัยกำหนด ให้อาจารย์ที่มีความสมัครใจเท่านั้นทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและไม่เห็นด้วยถ้ามหาวิทยาลัยยกเลิกการมีอาจารย์ที่ปรึกษา และ ขวัญชนก ยิ้มแต่ และคณะ (2546) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพราะเป็นที่พึ่งให้นักศึกษาเมื่อมีปัญหา คอยให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาแต่เนิ่นๆ นักศึกษารู้สึกอบอุ่นเมื่อยามไกลบ้าน ทั้งนี้ เป็นการสนับสนุนประโยชน์ของการมีอาจารย์ที่ปรึกษา ในการช่วยเหลือการ ปรับตัวและการเรียน รวมถึงการส่งเสริม พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ภาษา มารยาท และทักษะทางสังคม (Astin, 1983)

นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาเห็นด้วยน้อย คือ เข้าพบเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อเข้าพบมีปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และการเงินและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า บิดามารดาเป็นผู้ที่นักศึกษาขอรับคำปรึกษามากที่สุด เมื่อมีปัญหา มีเพียงร้อยละ 4.2 ที่ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ซึ่งขวัญชนก ยิ้มแต่ และคณะ (2546) พบว่าอุปสรรค ของความสัมพันธ์ของนักศึกษาแพथกับอาจารย์ที่ปรึกษา คือเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน โดยพบว่านักศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ ึ่งน้อย 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานสอนและงานหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาให้นักศึกษาเพียงพอ และบางส่วนอาจเกิดจากนักศึกษาไม่กล้าเข้าหาอาจารย์ ไม่กล้าพูดเรื่องส่วนตัว เนื่องจากเกรงใจอาจารย์ หรืออาจารย์ขาดความเป็นกันเองกับนักศึกษา รุ่งกานต์ กันทะหงษ์ และสุทัศน์ ชันเลข (2549) พบว่านักศึกษาพอใจเข้าปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดี ให้ความเป็นกันเองต่อนักศึกษา รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างเป็นกลาง ใจกว้าง มีเหตุผล มีความยุติธรรม เอาใจใส่และมุ่งช่วยเหลือนักศึกษาอย่างจริงจัง (วพบ. อุดรธานี, 2552.)

3.ความคิดเห็นต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและ 4 ใน 5 ด้าน อยู่เพียงในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการบริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา ด้านนักศึกษา และงานให้คำปรึกษาแนะแนว การบริหาร และเห็นด้วยมาก ในด้านความพร้อมของเครื่องมือและข้อมูลสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้เป็นไปตามจุดแข็งและข้อจำกัดของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยฯ สอดคล้องกับธงชัย วงศ์เสนา (2552) ที่พบว่า ฝ่ายบริหารขาดการ

กำกับงานระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเท่าที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาควรพัฒนาในทุกด้ านได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านนักศึกษา และด้านงานให้คำปรึกษาแนะแนว

4.ปัญหาในการดำเนินงานของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกัน นักศึกษาไม่กล้าเข้าพบอาจารย์เนื่องจากเกรงใจ และไม่กล้าคุยเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ อาจารย์ไม่เป็นกันเอง อาจารย์มีภารกิจ ข้อจำกัดด้านเวลาในการพบนักศึกษา นักศึกษาไม่มาติดต่อหรือเข้าพบอาจารย์ สอดคล้องกับชงชัย วงศเสนา (2552) ที่พบว่าอุปสรรคของการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ คือ 1) การมีเวลาว่างไม่ตรงกัน 2) นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ เห็นความสำคัญ มักเชื่อคำแนะนำจากรุ่นพี่ในการเลือกวิชาเรียน 3) นักศึกษามักไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลานัด 4) อาจารย์ที่ปรึกษามีชั่วโมงสอนมากและภารกิจอื่นมาก มีนักศึกษาในความดูแลมาก 5) อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนขาดข้อมูลในการให้คำปรึกษา 6) อาจารย์บางคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ขาดความจริงใจ ไม่รักษาราชการบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่สละเวลาให้

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยพยาบาล ควรพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ และติดตามประเมินผล
2. อาจารย์ที่ปรึกษาควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารอ้างอิง

Astin, A.W. (1983). *Four critical year: Effects of college on beliefs, attitudes and knowledge*. San Francisco: Jossey- Bass.

Chickering, A.W. (1974). *Education and identity*. San Francisco: Jossey- Bass.

ขวัญชนก ยิ้มแต่, กาญจนา จันทรสูง และ จินตนา สิงขรอาจ. (2546). *การประเมินระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. รายงานการวิจัย.

ชงชัย วงศเสนา. (2552). บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา. *วารสารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 13 (3), 36-37.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่7 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ปราณี หะชัน. (2542). *การปฏิบัติบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยุทธิ ไกรยวรรณ. (2546). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

รุ่งกานต์ กันทะหงษ์ และสุทัศน์ ชันเลข. (2549). *แนวทางการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. รายงานการวิจัย.

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2539). *เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง อาจารย์ที่ปรึกษา*.

ชัยนาท: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี. (2552). *คู่มือนักศึกษา*. อุดรธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี.

_____. (2552). *คู่มือบริหารหลักสูตร*. อุดรธานี: กรรมการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี.

_____. (2552). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา*. อุดรธานี: งานปรึกษาแนะแนวและให้คำปรึกษาวิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี.

ศุภรา หิমানันโต และ เอกพจน์ สืบญาติ. (2548). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความ
คาดหวังของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. รายงานการวิจัย.

สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล, เกษราวัลณ์ นิลวางกูร และ สมพร วัฒนกุลเกียรติ. (2543). ทักษะคตินักศึกษา
พยาบาลต่อวิชาชีพพยาบาล. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 23(3), 37-51.

หฤทัย ศิริสินอุดมกิจ. (2544). การพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 4 มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต(การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม)คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
